

UN PROGRAMA PER MODERNITZAR CATALUNYA

Programa electoral d'ICV-EUiA

Eleccions al Parlament de Catalunya 2006

CULTURA DE LA PAU

5.3 CATALUNYA REFERENT DE LA CULTURA DE PAU

Catalunya ha estat i segueix essent un referent d'àmbit internacional en la defensa la cultura de pau des de 1953 amb la fundació de Pax Christi fins als nostres dies. En les dues darreres dècades podem trobar diversos exemples que ho demostren: la negativa de la població catalana a l'entrada de l'Estat espanyol a l'OTAN, la importància del moviment contra el servei militar i a favor de l'objecció de consciència i la insubmissió, els moviments socials a favor del 0,7%, en contra de la Guerra del Golf o de la dels Balcans, el moviment ciutadà contra la desfilada militar a Barcelona... Aquestes mobilitzacions van arribar al seu punt més important amb les manifestacions contra la Guerra de l'Iraq del 2003, i Barcelona va esdevenir capital mundial de la pau.

BALANÇ DE GOVERN

Amb l'actual govern, a instàncies d'ICV-EUiA, la Generalitat deixa de ser espectadora en el tema de la pau i passa a actuar. Aquesta és la primera legislatura de l'actual període democràtic on el Govern de la Generalitat ha impulsat polítiques públiques de foment de la pau. Així doncs, el projecte de l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP) és fruit de la nostra voluntat política, tot assumint les reivindicacions de la societat civil i del moviment pacifista, per tal que la promoció de la pau passi a ser impulsada i promocionada en l'àmbit institucional.

Per assolir els objectius reclamats per les ONG i els moviments socials i els sindicats i amb la voluntat de traslladar aquesta sensibilitat social, el Pacte del Tinell, a instàncies d'ICV-EUiA, recollia la necessitat de constituir el Consell Català del Foment de la Pau i la creació d'una partida pressupostària per a la investigació i la promoció de la Pau, la prevenció i la resolució de conflictes i la cultura de la Pau. En compliment d'aquests acords, el passat 31 de maig del 2005 es va aprovar pel Parlament de Catalunya el Decret, presentat pel Govern, de Creació del Consell Català del Foment de la Pau.

Més enllà del Pacte del Tinell el programa electoral d'ICV-EUiA recollia la voluntat de la creació del **l'Institut Català Internacional per la Pau**, recollit en la Llei de foment de la pau, presentada al Parlament per ICV-EUiA i aprovada en la legislatura anterior. En aquest sentit, el 2005 es va constituir sota la dependència de la Conselleria de Relacions Institucionals i Participació el programa per a la creació de l'Institut Internacional per la Pau. Els treballs del Programa comencen a partir d'un informe encarregat a la Fundació per la Pau que posa les bases de les demandes del moviment pacifista. Paral·lelament es crea una Comissió de persones expertes que assessoren el Programa per tal de dissenyar el que serà l'ICIP i redactar l'Avantprojecte de llei. Finalment, el Govern ha aprovat el Projecte de llei de creació de l'Institut, per la qual cosa només en manca l'aprovació pel Parlament per finalitzar la seva posada en marxa definitiva. Aquest Projecte de llei preveu una institució independent, amb finançament públic i al servei de Catalunya, tant de la societat civil com de les administracions. L'ICIP serà una institució de recerca, de divulgació i d'acció adreçada a promoure la cultura de la pau en la nostra societat i en l'àmbit internacional, i a donar a Catalunya un rol actiu com a agent de pau al món.

Alhora, des del programa de creació de l'ICIP s'han posat en marxa diverses accions i activitats amb l'objectiu de promocionar la cultura de la pau,

impulsar la reflexió i l'acció per reduir la violència a la nostra societat i coordinar esforços amb les entitats especialitzades en els diferents aspectes de la cultura per la pau. En són un exemple les Jornades sobre el Moviment per la Pau a Catalunya organitzades pel programa de l'ICIP que han significat un recorregut per la història pacifista de Catalunya i un reconeixement per la seva indispensable contribució al foment de la pau.

Una altra de les activitats ha estat el cycle de conferències sobre conflictes actuals i processos de pau, que ha repassat alguns dels conflictes bèl·lics més importants dels últims anys i els processos de pau que han sorgit. Atès que enguany es compleixen 10 anys dels Acords de pau a Guatemala, aquest cycle de conferències es clourà amb unes jornades el mes de novembre que analitzaran els resultats del procés de pau en aquest país, analitzarà quins són els seus reptes avui i examinarà l'estat actual dels diferents processos de pau al món produïts els últims anys.

Des d'ICV-EUiA sempre hem destacat la importància del moviment per la Pau, un moviment amb el qual l'actual Govern ha estat en constant i estret contacte, tal com reclamàvem en el nostre programa electoral. Al llarg del 2005 el programa per a la creació de l'ICIP va destinar 125.000 euros a projectes provinents de la societat civil. Enguany, el DREP, per primera vegada, ha publicat una convocatòria de subvencions per al foment de la pau, adreçades a les entitats i als ajuntaments i als consells comarcals per a tres línies diferents: projectes de foment de la pau, identificació de futurs projectes i participació a esdeveniments internacionals. Aquesta convocatòria ha estat dotada amb un pressupost final de 600.000 euros.

Entre les diverses activitats que ha dut a terme el Programa destaca també les visites a centres de la resta de l'Estat espanyol i d'Europa. S'han visitat centres de referència mundial en temes de pau, com el SIPRI a Suècia o el PRIO a Noruega. L'objectiu de les visites ha estat donar a conèixer el projecte de l'ICIP i establir relacions i treballs en comú. També s'ha tingut presència en els Fòrums Socials Mundials. El 2005 va ser la primera vegada que un representant del Govern català, Joan Saura com a conseller de Relacions Institucionals i Participació, assistia a un FSM. El 2006 el Programa de creació de l'Institut Català Internacional per la Pau va participar en el FSM de Mali on va presentar el seu projecte.

LES PROPOSTES D'ICV-EUiA

ICV-EUiA ha estat l'única formació política amb representació parlamentària que ha seguit participant de manera activa en el moviment antigüerra. Ho ha fet tant a Catalunya amb la nostra participació mitjançant la Plataforma Aturem la Guerra i, especialment, en la mobilització que commemorava els tres anys de l'inici de la Guerra de l'Iraq, com en l'àmbit internacional amb la nostra participació en els passats Fòrum Socials Mundials descentralitzats a Mali i a Veneçuela, així com el recent Fòrum Social Europeu que va tenir lloc a Atenes el maig del 2006.

Aquesta tasca ha estat acompanyada per una feina d'àmbit institucional que ICV-EUiA ha treballat conjuntament amb les diferents ONG de pau, moltes de les quals són membres de la Federació Catalana d'ONG per la Pau. Entre d'altres aspectes, aquesta col·laboració ha permès que el Capítol de Drets i Deures i Principis Rectors inclòs en el nou Estatut d'Autonomia de Catalunya

estableixi un principi rector de cooperació al foment de la Pau que obliga la Generalitat a promoure la cultura de pau i les accions de foment de la pau al món.

Aquest nou marc legal ha de ser un instrument que permeti al govern de la Generalitat seguir avançant en el desenvolupament de polítiques públiques que fomentin la cultura de pau i que mantinguin Catalunya com un referent en l'àmbit internacional en defensa de la pau, tant pel que fa a l'àmbit social com a l'àmbit institucional.

La incorporació de les polítiques de pau en l'àmbit de l'Administració pública situa Catalunya a l'avantguarda del món en el foment de la pau. És per aquesta raó que es tracta d'un àmbit en procés de construcció, on encara és possible definir els seus trets característics. Des d'ICV-EUiA creiem que les polítiques de pau s'han de caracteritzar per:

- La incorporació de la perspectiva de gènere. Incloure en el discurs pacifista la reivindicació del protagonisme de les dones en la reconstrucció de les societats afectades per conflictes i en les negociacions de pau i no caure en els paràmetres patriarcals de salvar les dones. Cal passar de la visió de les dones com a víctimes silencioses i passives a una visió que posi de manifest la seva important tasca com a protagonistes del procés de creació i de construcció de pau.
- El desarmament. Es tracta d'un àmbit d'actuació gairebé limitat als estats, ja que és el dret internacional la fórmula que permet el control i el seguiment de les qüestions relatives al desarmament. En tot cas, en col·laboració amb l'Estat o de forma autònoma s'hauria d'incidir en:
 - ✓ Reforçar i desenvolupar el Dret Internacional referent al control, el seguiment i l'avaluació del tràfic, la producció i la venda d'armament.
 - ✓ Promoció de les organitzacions internacionals i dels tractats que tenen com a objectiu el control armamentístic.
- Canviar el concepte de la seguretat. La seguretat en termes clàssics situava al centre els estats i els conflictes bèl·lics interestatals. En el segle XXI la majoria dels conflictes són intraestatals i afortunadament el concepte de seguretat s'ha eixamplat incloent-hi l'ésser humà, el desenvolupament, les necessitats bàsiques i els drets humans, tot definint aquest concepte com Seguretat Humana.
- L'Educació per la pau. Incloure en els valors de la nostra societat i de l'educació formal el foment de la pau, per tal de contrarestar els valors imperants de la nostra societat pel que fa a la violència. Com, per exemple, les joguines bèl·liques, les imatges violentes i la "normalització" d'actituds violentes.
- Transformadora. La promoció de la cultura de pau ha de tenir com a objectiu final l'abolició de la violència i la transformació de les societats, entenent la pau no només com a absència de guerra sinó com a justícia social.
- Coresponsabilitat: Intervenir i influir, d'acord amb l'Estat, en instruments multilaterals de resolució de conflictes (Diàleg de Civilitzacions, Objectius del Mil·lenni, etc.) i intentar influenciar per tal que la resta de polítiques públiques beneficiïn el foment de la pau.

Amb aquest objectiu les propostes d'ICV-EUiA són les següents:

- Aprovar la llei de creació de l'Institut Català Internacional per la Pau al primer període de sessions de la propera legislatura.
- Recollir una llarga reivindicació del moviment per la pau i, abans d'acabar la propera legislatura, dedicar el 0,3% dels tributs propis del pressupost de la Generalitat a promoure la cultura de pau.
- Aquest pressupost dedicat a fomentar la cultura de pau, ha de ser gestionat per l'Institut Internacional per la Pau quan aquest esdevingui una realitat.
- Garantir la transversalitat de les polítiques de cultura de pau en tots els departaments de la Generalitat.
- Garantir que totes les polítiques públiques de pau es gestionin de manera coordinada i unificada des del mateix departament.
- Aconseguir el traspàs definitiu del castell de Montjuïc sense condicions i que aquest deixi de ser un museu militar.
- No a la investigació militar. La Generalitat no destinarà cap partida econòmica a la investigació militar.
- La Generalitat no signarà acords comercials amb aquells països que no respectin els drets humans i utilitzin la guerra com a instrument per a la resolució de conflictes. Alhora, tampoc no establirà acords comercials amb aquelles empreses que no respectin els drets humans i aprofitin les situacions de conflicte per treure'n beneficis.
- Seguir treballant, en la direcció de la resolució aprovada pel Parlament de Catalunya, en el procés internacional per a l'elaboració d'un Tractat Internacional que reguli el comerç d'armes.
- Donar suport i contribuir, en la mesura del possible, al procés de pau iniciat a Euskadi.